Vlaams Parlement

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 76
van **JOHAN DECKMYN**
datum: 20 november 2020

---

aan **JAN JAMBON**
MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

Brexit - Brexit Adjustment Reserve en aanwending Globaliserings- en Europees Solidariteitsfonds

De brexit komt steeds dichterbij. In principe hadden de Europese Unie en het Verenigd Koninkrijk al tot een vergelijk moeten komen op 31 oktober om een akkoord tussen beide partijen op een ordentelijke manier te laten verlopen. Een zogeheten 'no-deal brexit' is dus een zeer reële mogelijkheid. Op 31 december eindigt de overgangsperiode ongeacht of er nog een brexit-deal uit de brand kan gesleept worden of niet.

Omwille van onze goede handelsrelaties met het Verenigd Koninkrijk en onze nabijheid, heeft de Vlaamse Regering een brexit-taskforce in het leven geroepen die de situatie moet monitoren en Vlaanderen moet klaarstomen voor het tijdperk post-Brexit. Onlangs werd bekend dat de brexit-taskforce zal voorzien in 83 miljoen euro extra steun voor bedrijven die getroffen worden door de gevolgen van de brexit. Dit kadert binnen het herstelplan 'Vlaamse Veerkracht'.

De Vlaamse bedrijven zullen alle hulp kunnen gebruiken. Daarom is het ook belangrijk om zo veel mogelijk Europese steun te verwerven. De Europese Commissie heeft in haar meerjarenbegroting voor de periode 2021-2027 al in een 'Brexit Adjustment Reserve' van 5 miljard euro voorzien. De Vlaamse Regering stelde zo veel mogelijk middelen uit dit fonds naar Vlaanderen te willen halen om de impact van brexit op onze ondernemingen en economie op te vangen.

1. De Brexit Adjustment Reserve is volgens de Europese Unie een nieuw fonds dat landen, regio's en sectoren die het zwaarst getroffen zullen worden door de brexit, zal ondersteunen.

   a) Is ondertussen al bekend op hoeveel geld Vlaanderen aanspraak zal kunnen maken?

   b) Zal de Vlaamse overheid zelf het geld over de zwaarst getroffen sectoren verdelen of zal dat rechtstreeks door de Europese Unie gebeuren?

2. Er werd geopperd dat financiële middelen uit het Europese Solidariteitsfonds en het Globaliseringsfonds gebruikt zouden kunnen worden om bedrijven en eventueel overheden die schade oplopen door de brexit, te ondersteunen.

   Zullen bedrijven en eventueel overheden die getroffen worden door de brexit steun kunnen krijgen van het Europees Solidariteits- en Globaliseringsfonds?

Zo ja, wat zullen de voorwaarden - in het kader van de brexit - zijn om hierop een beroep te doen?

Zo niet, is de minister-president van plan om deze mogelijkheid, eventueel in overleg met federale collega's, aan te kaarten bij de Europese Commissie?

JAN JAMBON
MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

ANTWOORD
op vraag nr. 76 van 20 november 2020
van **JOHAN DECKMYN**

---

1. Op dit moment heeft de Europese Commissie haar voorstel inzake het Brexit Adjustment Reserve (BAR) nog niet gepubliceerd. Het inhoudelijke voorstel en de allocatiemethode voor de verdeling van de middelen is dus nog niet bekend. Er is bijgevolg ook nog geen duidelijkheid over de grootte van de Belgische en Vlaamse enveloppe. Initieel werd verwacht dat de Commissie haar voorstel in november zou publiceren, maar door de aanhoudende brexitonderhandelingen en de blokkade inzake het Meerjarig Financieel Kader werd de publicatie van het BAR-voorstel uitgesteld.

2. Andere Europese steuninstrumenten, zoals het Europees Solidariteitsfonds en het Europees Globaliseringsfonds, zijn niet specifiek opgezet in het kader van brexit. Dit zijn bestaande speciale instrumenten die bedoeld zijn om lidstaten en regio's bij te staan bij de gevolgen van onverwachte gebeurtenissen.

   Het Solidariteitsfonds is een fonds dat normaal gezien ingeroepen kan worden voor steun aan lidstaten bij noodsituaties als gevolg van onverwachte gebeurtenissen zoals natuurrampen. Het fonds werd in 2020 ook opengesteld om lidstaten te ondersteunen bij de impact van COVID-19. Lidstaten dienen een drempel aan gemaakte publieke kosten te bereiken om middelen te kunnen ontvangen uit dit instrument. Het is nog niet duidelijk of dit instrument ook ingeroepen zou kunnen worden in het kader van brexit. In 2019 publiceerde de Europese Commissie een noodinitiatief om het Europese Solidariteitsfonds ook inzetbaar te maken voor de gevolgen van een no-deal brexit op het einde van 2019. Dit noodinitiatief is echter nooit in werking moeten treden aangezien een no-deal brexit begin 2020 vermeden werd door de goedkeuring van het Terugtrekkingsakkoord. Aangezien er nu een specifiek brexit-fonds voorzien is waar lidstaten aanspraak op zullen kunnen maken, verwacht ik niet dat de Commissie het Europese Solidariteitsfonds zal openstellen voor brexit.

   Het Globaliseringsfonds daarentegen zal wel gemobiliseerd kunnen worden in de context van brexit. Steun onder dit instrument kan ingeroepen worden indien er een groot aantal ontslagen in een sector of regio geclusterd plaatsvindt die het gevolg zijn van een economische globaliseringsschok. Indien aan die voorwaarden voldaan is, kan een aanvraag ingediend worden bij Europese Commissie om steun te ontvangen uit dit fonds voor de opzet van projecten rond het begeleiden en omscholen van werknemers die het slachtoffer zijn van deze herstructureringen. De Vlaamse Regering heeft er steeds voor gepleit om de drempels en voorwaarden voor de toegang tot dit instrument aan te passen zodat het beter afgestemd is op de noden van onze Vlaamse KMO-economie. Daarnaast heeft de Vlaamse Regering er ook steeds voor geijverd dat dit instrument inzetbaar moet zijn voor potentiële ontslagen als het gevolg van brexit als globaliseringsschok. Mede dankzij deze inzet is dit instrument nu ook zo vorm gegeven.

   Er mag in geen geval overlap zijn tussen de financiering van verschillende EU-instrumenten. Acties die gefinancierd zouden worden met middelen uit het Globaliseringsfonds zullen niet gefinancierd kunnen worden met het Brexit Adjustment Reserve.

Het blijft uiteraard prioriteit voor de Vlaamse Regering om ontslagen te vermijden. Ze blijft dus inzetten op het bekomen van een onderhandeld akkoord en op het nemen van maatregelen om alle belanghebbenden zo goed als mogelijk voor te bereiden en de gevolgen van brexit zo veel mogelijk in te dijken.